

Kirkkonummen kunta

KIRKKONUMMEN KUNNAN

OHJAUSSUUNNITELMA

Perusopetuksessa

2024

23.1.2024

Sisällys

1. Ohjaus Kirkkonummen perusopetuksessa	3
2. Ohjauksen tavoitteet	4
3. Ohjauksen toteuttaminen käytännössä	6
3.1 Ohjaus esiopetuksesta alkuopetukseen	7
3.2 Toiselta luokalta kolmannelle luokalle.....	8
3.3 Ohjaus vuosiluokilla 3–6	8
3.4 Siirtymä 7. luokalle	9
3.5 Ohjaus vuosiluokilla 7–9	10
3.6 Siirtymä perusopetuksen jälkeisiin koulutuksiin	11
3.7 Ohjauksen toimintatavat	12
3.8 Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus.....	13
4. Ohjauksen toteuttajat	14
5. Oppilaanohjaajan työnkuva ja resurssit.....	26
6. Koulukohtaiset ohjaussuunnitelmat	29

1. Ohjaus Kirkkonummen perusopetuksessa

Opetussuunnitelman perusteiden mukaan oppilaanohjauksella on keskeinen merkitys sekä oppilaiden, koulun että yhteiskunnan näkökulmasta. Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä ja sen jälkeisiin opintoihin ulottuva jatkumo. Oppilaanohjauksella edistetään oppilaiden koulutyön onnistumista, opintojen sujumista sekä koulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta. Oppilaiden ohjaaminen on osa jokaisen koulun työyhteisön jäsenen arjen toimintaa.

Oppilaanohjauksen tehtävänä on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että jokainen oppilas pystyy kehittämään opiskeluvalmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Oppilaanohjaus tukee oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa, lähtökohtiinsa sekä kiinnostuksiinsa perustuvia päätöksiä ja valintoja, jotka koskevat heidän arkielämäänsä, opiskeluaan, jatko-opintojaan sekä tulevaisuuttaan. Ohjauksen avulla oppilaat oppivat tiedostamaan mahdollisuutensa vaikuttaa oman elämänsä suunnitteluun ja päätöksentekoon. Oppilaita kannustetaan pohtimaan ja kyseenalaistamaan koulutukseen ja ammatteihin liittyviä ennakkokäsityksiä sekä tekemään valintansa omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan vastaten. Oppilaanohjausta toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa. (Opetussuunnitelman perusteet 2014.)

Oppivelvollisuuden laajennuttua ohjauksen roolia oppilaan jatko-opintoihin siirtymisessä on vahvistettu oppivelvollisuuslaissa. Ohjauksen roolia korostetaan erityisesti siirtymävaiheissa ja tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa. Perusopetuksen järjestäjällä on vastuu ohjata, tukea ja valvoa nuoren oppivelvollisuuden suorittamista siihen asti, kun nuori aloittaa perusopetuksen jälkeisen koulutuksen.

Ohjaussuunnitelma tukee laadukkaana ohjauksen, opetuksen ja koulutuksen toteutumista. Suunnitelmassa kuvataan ohjausprosessi oppijan opintopolun eri vaiheissa. Suunnitelmassa määritellään esimerkiksi ohjauksen tavoitteet, menetelmät ja toteutustavat, kuten järjestämisen rakenteet sekä työn- ja vastuunjaot. Suunnitelman avulla täsmennetään, keitä ovat ohjauksen toimijat ja kuinka ohjauksen yhteisöllinen ote ymmärretään. (Hyvän ohjauksen kriteerit) Jokainen koulu laatii

toimintaa ohjaavan ohjaussuunnitelman, jossa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn- ja vastuunjako, monialaiset verkostot, joita tarvitaan ohjauksen tavoitteiden toteuttamiseksi, kodin ja koulun ohjausyhteistyö, koulun työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt. (Opetushallitus 2023: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/oppilaanohjaus-perusopetuksessa>) Koulukohtainen ohjaussuunnitelma päivitetään vuosittain, ja se käydään läpi koulun henkilökunnan kanssa. Näin varmistetaan, että jokainen koulun aikuinen tunnistaa oman ohjausroolinsa.

Kirkkonummen suomen- ja ruotsinkielisten kasvatus- ja koulutuslautakuntien hyväksymä kuntakohtainen ohjaussuunnitelma on perusopetuksen opetussuunnitelmien liite.

2. Ohjauksen tavoitteet

Ohjauksen tavoitteet pohjautuvat Opetushallituksen laatimiin hyvän ohjauksen kriteereihin (2023).

Ohjaus huomioi oppijan kokonaistilanteen

- Ohjaus on oikea-aikaista. Kaikille oppilaille kohdennetaan ohjausta osana opetusta koko koulupolun ajan.
- Ohjauksen merkitys korostuu etenkin siirtymävaiheissa.
- Ohjaus on oppilasta kuuntelevaa.
- Oppilas saa omiin valmiuksiinsa ja tavoitteisiinsa nähden riittävästi sopivaa ohjausta.
- Ohjaus tukee oppilaan omien suunnitelmien selkiyttämistä ja tulevaisuususkoa.
- Ohjaus vahvistaa oppilaan itsetuntemusta.
- Ohjaus kehittää oppilaan vastuunottoa omasta oppimisestaan sekä vahvistaa hänen toimijuuttaan.

Ohjaus on oppilaslähtöistä ja vuorovaikutteista

- Ohjaus on yksilöllistä ja sisältää jatkuvaa kannustavaa palautetta.
- Ohjaus edistää oppilaan merkityksellisiä kokemuksia.

- Ohjaus vahvistaa oppilaan toimijuutta ja opintoihin kiinnittymistä.
- Oppilasta ohjataan hyödyntämään ja soveltamaan koulutusta, ammatteja ja työmahdollisuuksia koskevaa ajantasaista tietoa.
- Erilaiset oppijat ja tuen tarpeet huomioidaan ohjauksessa riittävän varhain sekä yhteistyötä tehdessä.
- Oppilaalla on oikeus tehostettuun henkilökohtaiseen oppilaanohjaukseen.

Ohjaus on saavutettavaa ja monikanavaista

- Oppilas tietää, keiltä kaikilta hän saa ohjausta sekä mistä ja miten ohjaajan tavoittaa.
- Kaikki ohjauksen eri toimijat tiedottavat ohjauksen käytänteistä.
- Koulussa voidaan toteuttaa yksilö-, pienryhmä-, ryhmä- ja vertaisohjausta.
- Ohjausta voidaan toteuttaa lähi-, etä- ja digiohjauksena.

Ohjaus on monialaista yhteistyötä

- Oppilaalla on oikeus saada ohjausta kaikilta koulu yhteisön henkilöstöön kuuluvilta.
- Ohjauksen toimijat kehittävät omaa osaamistaan, jotta oppilaille annettava tieto on ajantasaista.
- Ohjaukseen voivat osallistua myös huoltaja, vertaisoppija, työelämän edustaja, opiskeluhoitopalveluiden henkilöstö sekä muut opetuksen järjestäjän kanssa yhteistyössä toimivat tahot.
- Yhteistyössä toteutettava, oikea-aikainen ohjaus mahdollistaa varhaisen haasteiden tunnistamisen.

Ohjaus on yhdenvertaista, tasa-arvoista ja eettisesti kestävä

- Luottamuksellinen ohjaustilanne on oppilasta osallistava ja sitouttava.
- Ohjaustilanne on turvallinen, eikä siinä tarvitse pelätä epäasiallista kohtelua.
- Ohjaus on kieli- ja kulttuurisensitiivistä.
- Ohjauksen eettisen kestävyys takaamiseksi ohjaajan tulee tunnistaa ja huomioida sekä omat että yhteiskunnan arvot, uskomukset ja normit.

Ohjaus tukee siirtymävaiheen yhteistyötä

- Laajennetun oppivelvollisuuden keskeisenä tavoitteena on, että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen.
- Tavoitteena on sujuvoittaa siirtymiä jatko-opintoihin sekä vähentää syrjäytymisriskiä.
- Ohjaus vahvistaa kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä.
- Monialaista yhteistyötä toteutetaan eri sidosryhmien kanssa.

Ohjaus tukee urasuunnittelutaitoja

- Ohjaus tukee oppilaan kykyä hallita omaa elinikäistä koulutus- ja työuraa.
- Ohjaus kehittää oppilaan taitoa hyödyntää tietoa omista vahvuuksista, koulutusvaihtoehtoista ja työelämästä.
- Ohjauksella vahvistetaan oppilaan itsetuntemusta ja kykyä tehdä päätöksiä.
- Työelämään tutustumisjaksojen kautta oppilas saa mahdollisuuksia tutustua työelämään.

Ohjaus edistää vaikuttavaa työelämäyhteistyötä

- Monialaisena yhteistyönä tehty ohjaus antaa pohjan työnhakuosaamiseen sekä työelämätaitojen ja -valmiuksien kehittymiseen.
- Ohjaus edistää hyvinvointia ja toimijuutta opiskelu- ja työuran muutoksissa.
- Ohjaus tarjoaa mahdollisuuksia tutustua eri ammatti- ja työaloihin sekä oppia yrittäjyydestä.

3. Ohjauksen toteuttaminen käytännössä

Oppilaanohjauksen sisältöjä käsitellään osana eri oppiaineiden opetusta, koulun muun toiminnan yhteydessä sekä vuosiluokilla 7–9 luokkaohjauksen muodossa. Eri vuosiluokkien sisällöt määritellään perusopetuksen opetussuunnitelmassa oppilaanohjauksen oppiaineen osioissa.

Kirkkonummella opettaja, oppilas ja huoltaja käyvät keskenään vuosittain oppimiskeskustelun.

Keskustelujen pohjana käytetään yhtenäistä kaavaketta koko kunnassa, ja niiden ajankohdat ovat kunnan yhteisessä arvioinnin vuosikellossa. Ohjaukseen kiinnitetään erityistä huomiota siirtymävaiheissa: esiopetuksesta alkuopetukseen, toiselta luokalta kolmannelle luokalle, kuudennelta luokalta seitsemännelle luokalle sekä yhdeksänneltä luokalta toiselle asteelle. Opetuksen järjestämisen kannalta välttämätön tieto siirretään oppilaan opetuksesta vastaavien koulujen välisessä siirtymäpalaverissa. Samassa palaverissa välitetään tieto oppilaan mahdollisesti tarvitsemasta pedagogisesta tuesta. Siirtymävaiheissa noudatetaan kunnan yhteisiä siirtymävaiheiden toimintaohjeita.

3.1 Ohjaus esiopetuksesta alkuopetukseen

Oppilaanohjauksen tavoitteena alkuopetuksessa on tukea oppilaan kasvua ja kehitystä hänen siirtyessä esiopetuksesta kouluun. Ohjaus toteutetaan eri oppiaineiden sekä koulun muun toiminnan yhteydessä. Ohjauksessa keskitytään auttamaan oppilaan sopeutumista kouluyhteisöön muun muassa opettamalla hänelle opiskelun perustaitoja ja koulun yhteisiä toimintamalleja sekä tukemalla sopeutumista omaan luokkaan.

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä suunnitellaan alueellisessa pedagogisessa kahvilassa, johon osallistuvat mahdollisuuksien mukaan esiopettajat kunnallisista ja yksityisistä esiopetuksen toimipaikoista, lähikoulujen alkuopettajat, yhteistyöstä vastaava alueen varhaiskasvatusyksikön johtaja ja rehtori. Tapaamisessa sovitaan yhteistyön toteuttamistavoista.

Esiopetusvuoden aikana järjestetään yhteistyötapaamisia, joissa lapset tutustuvat tulevaan kouluympäristöön, oppilaisiin, opettajiin ja koulutyön muotoihin. Yhteistyötapaamisia järjestetään sekä koulussa että päiväkodissa. Esiopetuksessa alkanutta kasvatuskumppanuutta jatketaan kodin ja koulun yhteistyönä alkuopetuksessa. Tarpeelliset tiedot kunkin lapsen kasvusta, oppimisesta ja työskentelystä siirretään esiopetuksesta alkuopetukseen.

Ohjauksen tarkoituksena on kehittää oppilaan vastuuta omasta työstään ja ympäristöstään sekä ohjata häntä omatoimisuuteen ja aktiivisuuteen opiskelussaan. Oppilasta ja hänen vanhempiaan ohjataan kouluun liittyvien valintojen tekemisessä. Alkuopetuksen aikana voidaan tutustua oppilasta lähellä oleviin, esimerkiksi omassa perheessä sekä kouluyhteisössä oleviin ammatteihin.

3.2 Toiselta luokalta kolmannelle luokalle

Vuosiluokkien 2 ja 3 siirtymävaiheessa varmistetaan riittävän tiedon siirtyminen toisen luokan opettajalta sekä muilta mahdollisilta yhteistyötahoilta kolmannen luokan opettajalle. Toisen luokan opettaja siirtää tiedot tulevalle opettajalle. Mikäli tämä ei ole mahdollista, tiedon siirtämisen varmistaa koulu eli rehtori, erityisopettaja tai muu koulun lukuvuosisuunnitelmassa määritelty vastuuhenkilö. Nivelpalaverissa käydään läpi mahdolliset pedagogiset asiakirjat, jotka päivitetään 2. luokan aikana.

3.3 Ohjaus vuosiluokilla 3–6

Vuosiluokkien 3–6 aikana oppilaanohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. Oppilaanohjauksen tehtävänä on ohjata oppilasta itsenäiseen ja vastuulliseen koulutyöhön. Oppilas saa tukea uusien oppiaineiden opiskelussa, ja häntä ohjataan tekemään kieli- ja valinnaisainevalintoja. Vuosiluokkien 3–6 aikana tutustutaan erilaisiin ammatteihin ja työelämään.

Ohjauksen tehtävänä on lisäksi ohjata oppilaita kehittämään tiedonhankinnan valmiuksia ja käyttämään monipuolisia työtapoja. Oppilasta ohjataan yhteistoiminnallisuuteen ja toisten ihmisten huomioon ottamiseen. Ohjauksen avulla oppilaita tuetaan heidän valinnoissaan ja erilaisissa arkielämän kysymyksissä.

Vuosittain pidettävissä oppimiskeskusteluissa käydään yhdessä läpi lapsen koulunkäyntiin ja oppimiseen liittyviä asioita. Oppimiskeskusteluun osallistuvat oppilas, luokanopettaja ja huoltaja sekä tarvittaessa esim. erityisopettaja. Muita tapaamisia järjestetään tarvittaessa. Oppimiskeskustelut ovat keskeinen osa oppilaanohjausta sekä kodin ja koulun yhteistyötä kaikilla luokka-asteilla. Keskusteluissa oppilas tulee aina kuulluksi ja hänet kohdataan arvostaen ja kannustaen.

Kolmannella luokalla oppilaanohjauksen sisältöihin kuuluvat oppilaan tukeminen uusien oppiaineiden opiskelussa, tutustuminen erilaisiin opiskelutekniikoihin, tukeminen oman oppimistavan löytämisessä, tiedonhankinta- ja käsittelytaitojen harjoittelu, tutustuminen lähiympäristön

ammatteihin ja työelämään sekä tutustuminen omiin vaikuttamisen mahdollisuuksiin koulussa ja lähiympäristössä.

Neljännellä luokalla oppilasta ohjataan kehittämään itsetuntemusta ja itsearviointitaitoja sekä vahvistetaan oppilaan myönteistä oppijakäsitystä ja itsenäisen työskentelyn taitoja. Oppilasta tuetaan kehittämään ryhmätyötaitojaan sekä huomaamaan jaetun tiedon hyödyt. Tiedonhankinta- ja käsittelytaitoja sekä medialukutaitojen harjoittelua jatketaan, kuten myös työelämään ja ympäröivään yhteiskuntaan tutustumista. Työelämän edustajia pyydetään mahdollisuuksiensa mukaan esittäytymään koululle. Lisäksi oppilas tutustuu omiin vaikuttamisen mahdollisuuksiinsa koulussa ja lähiympäristössä.

Viidennellä luokalla oppilaanohjauksessa laajennetaan oppilaan opiskelutaitoja ja oppimistekniikoita, syvennetään tiedonhankinta- ja käsittelytaitoja sekä medialukutaitoa. Oppilasta ohjataan itsenäiseen ja vastuulliseen työskentelyyn sekä hänen ryhmätyötaitojaan vahvistetaan. Erityisesti jaetun tiedon hyödyt huomioidaan. Keskeisinä sisältöinä ovat ryhmätyön vaiheet ja tekniikat sekä erilaiset roolit ryhmässä. Oppilaan tutustumista omiin vaikuttamisen mahdollisuuksiin koulussa ja lähiympäristössä jatketaan. Tutustumiskäyntien ja vierailujen yhtenä tehtävänä on esitellä oppilaille työelämää, yrittäjyyttä ja erilaisia ammatteja.

Kuudennella luokalla oppilaanohjauksessa oppilaan itsetuntemusta vahvistetaan ja ryhmätyötaitoja syvennetään. Oppilas oppii huomioimaan jaetun tiedon hyödyt. Oppilas tutustuu työelämään, ammatteihin ja yrittäjyyteen esimerkiksi vierailemalla Yrityskylässä tai yrityksessä. Oppilasta tutustutetaan aineenopettajajärjestelmään sekä tuetaan ja ohjataan siirtymävaiheessa.

[Opetussuunnitelman perusteet Oppilaanohjaus](#)

3.4 Siirtymä 7. luokalle

Siirtymävaiheen alussa oppilaanohjaajat kiertävät 6. luokissa esittäytymässä ja esittelemässä muutoksia koulunkäynnissä vuosiluokille 7–9 siirryttäessä. Ennen nivelpalavereja kuudensien luokkien opettajat ovat tavanneet oppilaat näiden huoltajien kanssa, ja tapaamisissa täytetään yhdessä nivellomake. Nivelpalaverissa kuudennen luokan opettaja käy läpi oppilaidensa pedagogisen tuen tarpeen. Samalla oppilaasta täytetty nivellomake sekä pedagogisten asiakirjojen kopiot siirretään vastaanottavaan kouluun. Muu opiskeluhuollollisen tuen tarve sekä mahdolliset asiantuntijalausunnot siirretään huoltajan ja oppilaan kanssa sovitulla tavalla opiskeluhuollon

työntekijältä toiselle. 6.-luokkalaisille järjestetään mahdollisuuksien mukaan tutustumispäivä tulevaan kouluun.

3.5 Ohjaus vuosiluokilla 7–9

Opintojen alkaessa luokanohjaajat, aineenopettajat ja oppilaanohjaajat perehdyttävät oppilaat koulun käytänteisiin, järjestysääntöihin ja tapoihin. Uusien luokkien ryhmäyttäminen aloitetaan lukuvuoden alussa. Kodin ja koulun yhteistyö käynnistetään 7. luokan alussa pitämällä yhteinen vanhempainilta.

Opintojen aikana ohjauksen yleisenä tavoitteena on oppilaiden hyvinvoinnin tukeminen sekä itsetunnon vahvistaminen. Jokaisen oppilaan pitää saada myönteisiä kokemuksia ja onnistumisia koulunkäynnissä. Omien vahvuuksien löytäminen ja niiden vahvistaminen on tärkeää itsetunnolle ja itsetuntemukselle, ja se auttaa nuorta tekemään itselleen parhaiten sopivia valintoja opinnoissa. Opintojen etenemistä seurataan ja oppimista tuetaan tarvittaessa tukitoimilla yhdessä muiden pedagogisten asiantuntijoiden kanssa. Tavoitteena on, että koulussa havaitaan oppimisvaikeudet, opiskelumotivaation lasku, oppilaan käyttäytymisessä tapahtuvat muutokset ja sellaiset ulkoisten tekijöiden muutokset, jotka voivat vaikuttaa oppimiseen tai koulussa viihtymiseen. Ohjauksella on keskeinen merkitys ennaltaehkäisevänä toimintamuotona sekä osana varhaista puuttumista. Opiskelutaitojen ja -valmiuksien kehittyminen ovat keskeisiä taitoja, joita oppilaat tarvitsevat jatko-opinnoissaan ja työelämässä. Oppilaiden on tärkeä oppia uusien tietojen ja taitojen lisäksi oppimis- ja työskentelytapoja. Jokaisessa oppiaineessa on omat menetelmät ja työtavat, joiden avulla tuetaan ja ohjataan oppilaan oppimista.

Oppilaalla on mahdollisuus valita omia kiinnostuksiaan ja kykyjään vastaavia valinnaisopintoja. Oppilaiden valintojen onnistumisessa auttaa valinnaisaineiden hyvä esittely. Valintojen tekemiseen ohjataan ja siinä autetaan sekä kotona että koulussa.

Koulussa järjestetään tilaisuuksia keskustella oppilaan opiskeluun ja valintoihin liittyvistä kysymyksistä. Oppimiskeskustelu pidetään vuosittain, ja siihen osallistuvat oppilas, luokanohjaaja ja huoltaja. Muita tapaamisia järjestetään tarvittaessa. Huoltajien tulee saada tietoa lapsensa oppimisesta, ja myös opettajan on tärkeä tietää, mitä huoltajat ajattelevat ja toivovat lapsensa koulunkäynnistä. Keskusteluissa oppilaan aktiivisuus sekä vastuu omasta opiskelusta ja tavoitteista korostuvat.

Ohjauksessa oppilaan vahvuuksia tuetaan erilaisilla työtavoilla, käydään läpi ammatinvalintaan liittyviä sisäisiä ja ulkoisia tekijöitä, asetetaan tavoitteet päättövuoden opiskelulle ja arvioidaan

opintomenestyksen merkitystä oppilaan tavoitteissa. Lisäksi harjoitellaan valintojen tekemiseen liittyviä taitoja ja tutustutaan peruskoulun jälkeisiin koulutusvaihtoehtoihin niin, että oppilas osaa hakeutua perusopetuksen jälkeisessä yhteishaussa kiinnostuksen ja kykyjensä mukaiseen opiskelupaikkaan.

Työelämään tutustuminen (TET) on osa vuosiluokkien 7–9 ohjausta. Työelämään tutustumisen tavoitteena on kehittää oppilaan työn hakemisen taitoja sekä vahvistaa työelämän ja ammattialojen tuntemusta. Lisäksi TET-jaksot tukevat oppilaan koulutukseen ja ammatinvalintaan liittyvää päätöksentekoa. Työelämään tutustuminen järjestetään siten, että seitsemännellä luokalla työelämään tutustutaan oman koulun sisällä. Kahdeksannella ja yhdeksännellä luokalla oppilas hakee itselleen TET-paikan pääsääntöisesti koulun ulkopuolelta. Kahdeksannella luokalla TET-jakson pituus on kolmesta viiteen päivää ja yhdeksännellä luokalla työelämään tutustutaan yhteensä kahden viikon ajan. Koulu voi mahdollistaa oppilaille yhteisten TET-jaksojen lisäksi myös yksilöllisesti työelämään tutustumista. Työelämään tutustumisen lisäämistä tarkastellaan oppilaskohtaisesti.

3.6 Siirtymä perusopetuksen jälkeisiin koulutuksiin

Oppilaita ohjataan ja kannustetaan osallistumaan toisen asteen tutustumiskäynteihin. Toisen asteen koulutuksen järjestäjiä kutsutaan myös koululle esittäytymään. Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan perusopetuksen jälkeisen yhteishaun peruseriaatteista viestein sekä koulujen järjestämissä infotilaisuuksissa.

Oppilaalla on hakeutumisvelvollisuus eli hänen on hakeuduttava oppivelvollisuuslain 4 §:ssä määriteltyyn koulutukseen ennen perusopetuksen päättymistä. Oppilaat hakevat opiskelupaikkaa perusopetuksen jälkeisessä yhteishaussa. Yhteishaku tehdään koululla oppilaanohjaajan tai kotona huoltajan ohjauksessa. Nuori voi hakea opiskelupaikkaa myös yhteishaun jälkeisessä jatkuvassa haussa. Tieto yhteishaun tuloksista tulee kesäkuussa, ja nuori huolehtii paikan vastaanottamisesta sekä mahdollisten oppilaitoksen lähettämien lisäohjeiden noudattamisesta määräaikaan mennessä. Lain mukaan oppivelvollisuus jatkuu 18 ikävuoteen saakka. Jos oppivelvollinen ei hakeudu perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen tai ole saanut hakemaansa opiskelupaikkaa, perusopetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu jatkuu opetus- ja kulttuuriministeriön vuosittain päättämään ajankohtaan saakka elokuun loppupuolelle. Tämän ajankohdan jälkeen perusopetuksen järjestäjän tulee ilmoittaa oppivelvollisen asuinkunnalle ilman opiskelupaikkaa olevista oppivelvollisista nuorista, joiden ohjaus-

ja valvontavastuu siirtyy asuinkunnalle.

Perusopetuksesta siirretään seuraavalle koulutuksen järjestäjälle opiskelun kannalta välttämättömät tiedot. Tiedot siirretään kunnan yhteisten tiedonsiirto-ohjeiden mukaisesti, kun opiskelupaikka on varmistunut.

3.7 Ohjauksen toimintatavat

Oppilaanohjauksen muotoja ovat henkilökohtainen ohjaus, pienryhmäohjaus sekä luokkamuotoinen ohjaus. Näitä ohjauksen muotoja toteuttaa pääasiassa oppilaanohjaaja, mutta ohjaukseen liittyviä keskusteluja käyvät lisäksi muun muassa luokanopettajat, aineenopettajat ja luokanohjaajat. Kunnassa käytetään ohjauksen yhtenäisiä lomakkeita ja toimintamalleja.

Henkilökohtaisella ohjauksella tuetaan yhtenäisen koulupolun eheyttä ja jatkuvuutta. Yksilöllisiin kysymyksiin syventyvä henkilökohtainen ohjaus tarjoaa mahdollisuuden keskustella opintoihin, koulutus- ja ammatinvalintoihin sekä elämäntilanteeseen liittyvistä kysymyksistä. Tavoitteena on, että jokainen 9.-luokkalainen pääsee keskustelemaan oppilaanohjaajan kanssa ainakin kerran ennen kevään yhteishakua. Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta voidaan antaa niille, joilla on tarve jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvälle lisätuelle (ks. luku 3.8).

Sosiaaliseen vuorovaikutukseen perustuvassa pienryhmäohjauksessa opitaan käsittelemään kaikille ryhmän jäsenille yhteisiä tai kunkin henkilökohtaisia mutta jaettavissa olevia ohjauksellisia kysymyksiä. Pienryhmäohjauksen työtapoja ovat esimerkiksi keskustelu, itsearviointi, tavoitteiden asettaminen ja niiden arviointi sekä palautteen antaminen ja vastaanottaminen. Ryhmiä muodostetaan joustavasti ohjauksen sisältö sekä vertaistuen mahdollisuudet huomioiden.

Luokkamuotoisessa ohjauksessa tavoitteena on, että oppilas vahvistaa itsetuntemustaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä muodostaa käsityksen koulun toimintatavoista, Suomen koulutusjärjestelmästä ja perusopetuksen jälkeisistä opiskelumahdollisuuksista. Tavoitteena on myös, että oppilas oppii käyttämään ja arvioimaan erilaisia opiskelumenetelmiä sekä hyödyntämään itselleen sopivia opiskelustrategioita. Lisäksi tavoitteena on, että oppilas oppii käyttämään erilaisia tiedonhankintakanavia ja hyödyntämään niitä muun muassa jatko-opintomahdollisuuksien sekä työelämään liittyvien asioiden etsimiseen. Luokkamuotoisessa ohjauksessa käytetään moninaisia työtapoja, kuten yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentelyä, keskusteluja, tiedonhankintaa sekä verkkomateriaaleja. Mahdollisuuksien mukaan voidaan tehdä oppilaitos- ja työpaikkavierailuja sekä kutsua eri tahojen vierailijoita oppitunneille. Valtakunnallisessa opetussuunnitelmassa on määritelty

luokkamuotoisten oppilaanohjaustuntien sisällöt.

3.8 Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Oppilaanohjauksessa pääpaino on opetussuunnitelman mukaisen ohjauksen eri muodoissa. Oppilaanohjaajat ovat mukana pedagogisessa tukitiimissä miettimässä tarvittavia pedagogisia tukitoimia oppilaille. Oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää lisätukea, on oikeus saada tarpeidensa mukaista tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta vuosiluokilla 8 ja 9. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa painopisteinä ovat oppilaan jatko-opintovalmiuksien kehittäminen sekä ohjaaminen oppilaalle sopiviin jatko-opintoihin.

Oppilaan ohjaamisessa oppilaanohjaaja voi tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan lisätä oppilaalle annettavan henkilökohtaisen ohjauksen määrää sekä yhteistyötä huoltajien kanssa. Ohjauksellinen tuki voi olla myös erityisjärjestelyjä työelämään tutustumisessa sekä oppilaitostutustumisissa ja mahdollisesti koulutuskokeiluissa. Ohjausta järjestetään tarvittaessa monialaisessa pedagogisessa yhteistyössä.

Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma, johon kirjataan oppilaan vahvuuksia sekä tavoitteita perusopetuksen jälkeisiin opintoihin siirtymiseen. Henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma kirjataan Wilmaan siihen varattuun lomakkeeseen.

4. Ohjauksen toteuttajat

Ohjaus on osa koulun arkea, ja se liittyy kaikkiin opetus- ja vuorovaikutustilanteisiin. Ohjaukseen osallistuvat kaikki koulun toimijat. Yhteistyön osapuolia ovat huoltajat, aineenopettajat, luokanohjaajat ja -opettajat, oppilaanohjaaja, erityisopettajat, rehtorit, opiskeluhoollon henkilöstö sekä muu koulun henkilökunta. Ohjaukseen voivat osallistua myös koulun ulkopuoliset toimijat.

Tehtävänjako on seuraavanlainen:

Oppilas

- Huolehtii oppivelvollisuutensa suorittamisesta. (Oppivelvollisuuslaki 3 §)
- Oppii kantamaan vastuuta omasta oppimisestaan, koulunkäynnistään ja oman tulevaisuutensa suunnittelusta.
- Tekee valintoja oman kehittyvän itsetuntemuksen pohjalta.
- On hakeutumisvelvollinen ennen perusopetuksen päättymistä. (Oppivelvollisuuslaki 10 §)
- Hakee opiskelupaikkaa perusopetuksen jälkeisen koulutuksen yhteishaussa ja huolehtii paikan vastaanottamisesta määräaikaan mennessä.

Huoltaja

- Tukee oppilaan koulupolkua ja rohkaisee oppilasta ottamaan hänelle sopivia askeleita kohti tulevaisuuden koulutusta ja ammattia.
- Valvoo oppilaan arkirutiineja ja kotona tehtäviä koulutöitä.
- Tekee yhteistyötä koulun kanssa oppilaan asioissa.
- Huolehtii huollettavansa oppivelvollisuuden suorittamisesta. (Oppivelvollisuuslaki 9 §)

Rehtori/apulaisrehtori

- Luo ohjaukselle toimintaedellytykset ja huolehtii, että kaikilla ohjaukseen osallistuvilla on mahdollisuus

ja riittävät resurssit ohjaukseen.

- Mahdollistaa ohjaukseen osallistuvien kouluttautumisen ajantasaisen tiedon ylläpitämiseksi ja ohjaustyön kehittämiseksi.
- Osallistuu tarvittaessa ohjauksen suunnitteluun ja laatii työaikasunnitelman yhdessä oppilaanohjaajan kanssa.
- Tekee yhteistyötä ohjauksessa toimivien henkilöiden kanssa.
- Koordinoi alueellista yhteistyötä (esim. nivelvaiheet).
- Varmistaa, että oppilaan oikeus henkilökohtaiseen ja hyvään ohjaukseen toteutuu.
- Mahdollistaa TET-jaksot.
- Vastaa päättöarvioinnin kriteerien selvittämisestä opettajille sekä huolehtii, että huoltajia tiedotetaan päättöarvioinnista, jatko-opintomahdollisuuksista ja yhteisvalinnasta.
- Arvioi yhteistyössä oppilaanohjaajan kanssa vuosittain ohjauksen toteutumista koulussa.
- Tekee hallintosäännön mukaiset oppilasta koskevat hallinnolliset päätökset.
- Johtaa opiskeluhoitoryhmän työskentelyä.
- Osallistuu muiden ohjauksesta huolehtivien ja huoltajien kanssa niiden opiskelijoiden ohjaukseen, joilla on erityisiä vaikeuksia suorittaa perusopetusta.
- Varmistaa, että opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot siirtyvät koulutuksen järjestäjältä toiselle oppilaan vaihtaessa koulua
- Mahdollistaa koulun ja kodin yhteistyön järjestämisen.
- Ohjauksellinen rooli ja vastuualueet määrittellään koulukohtaisissa ohjaussuunnitelmissa.

Oppilaanohjaaja

- Koordinoi oppilaanohjauksen suunnittelua ja toteuttamista.
- On ohjauksen pedagoginen asiantuntija.
- Pitää opetussuunnitelman mukaisesti oppilaanohjauksen luokkatunnit (luokkamuotoinen ohjaus).
- Antaa pienryhmäohjausta, henkilökohtaista ohjausta sekä tarvittaessa tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta perusopetuksen aikana sekä tarpeen mukaan kesäohjauspäivinä ja perusopetuksen jälkeen OKM:n ilmoittamaan elokuun tarkistuspäivään asti.

- Ohjaa oppilaita nivelvaiheissa ja jatko-opintoihin hakeutumisessa. Tähän kuuluu yhteishakuun ja muihin hakuihin sekä ammatinvalintaan ja urasuunnitteluun liittyvä ohjaus.
- Vastaa yhteishakuun liittyvästä tiedottamisesta sekä valvoo oppilaiden hakeutumisen toteutumista.
- Järjestää oppilaille ja huoltajille mahdollisuuksia tutustua perusopetuksen jälkeiseen koulutustarjontaan.
- On yhteydessä huoltajiin oppilaan ohjaukseen liittyvissä asioissa tarpeen mukaan.
- Osallistuu huoltajille järjestettäviin tilaisuuksiin ohjauksen asiantuntijana.
- Vastaa TET-jaksojen järjestelyistä sekä oppilaiden ohjauksesta TET-jaksoihin liittyen.
- Vastaa omalta osaltaan valinnaisaineiden valintaprosessista yhteistyössä opettajien, rehtorin sekä mahdollisen tiimin kanssa.
- Tekee yhteistyötä oman koulun ja oman kunnan sisällä ohjaukseen liittyvissä asioissa.
- Tekee yhteistyötä oppilaitosten sekä työ- ja elinkeinoelämän ja muiden tarpeellisten verkostojen kanssa.
- Osallistuu koulun opiskeluhuollolliseen ja pedagogisen tuen työskentelyyn ohjauksen asiantuntijana.
- Osallistuu ohjaamisen näkökulmasta opettamiensa oppilaiden pedagogisten asiakirjojen laatimiseen ja päivittämiseen.
- Vastaa koulukohtaisen ohjaussuunnitelman laatimisesta yhteistyössä rehtorin kanssa.
- Laati lukuvuosittaisen suunnitelman ajan ja paikan suhteen sidotun työajan käytöstä ja tarkastaa edellisen vuoden toteuman lukuvuoden alussa yhdessä rehtorin kanssa.
- Ohjaa ilman opiskelupaikkaa olevia nuoria elokuussa erikseen määriteltyyn tarkistuspäivään asti sekä tekee tarvittaessa ilman opiskelupaikkaa olevasta nuoresta vastuuilmoituksen oppilaan asuinkunnalle (Valpas-ilmoitus).

(Erytis)luokanopettaja/luokanohjaaja

- On luokkansa oppilaiden lähiohjaaja, joka kannustaa ja ohjaa oppilaitaan koko perusopetuksen ajan.

- On luokalleen aikuinen, joka huolehtii yksittäisen oppilaan ja koko luokan jokapäiväisen koulunkäynnin sujumisesta.
- Luo luokkaansa myönteistä yhteishenkeä, yhteisöllisyyttä ja turvallista opiskeluympäristöä.
- Tekee koulun ja sen toiminnan tutuksi oppilailleen.
- On säännöllisesti yhteydessä huoltajiin koulunkäynnin edistymisestä.
- Seuraa luokkansa oppilaiden hyvinvointia.
- Seuraa oppilaan koulumenestystä ja ottaa tarvittaessa yhteyttä aineenopettajaan ja oppilaanohjaajaan.
- Kontrolloi ja selvittää oppilaiden poissaolot noudattaen kunnan yhteistä toimintamallia.
- Pitää oppimiskeskusteluja.
- Puuttuu luokalla ilmeneviin ongelmiin ja vie asioita tarvittaessa eteenpäin. Tarvittaessa välittää tietoa huolestuttavista asioista koulun yhteisölliselle opiskeluhuoltoryhmälle.
- Huolehtii omalta osaltaan koulun asioiden tiedottamisesta oppilaille ja huoltajille.
- Vastaa seuraamusjärjestelmän toteutumisesta omien oppilaidensa osalta.
- Tekee yhteistyötä muiden ohjaukseen osallistuvien henkilöiden kanssa luokkaansa tai yksittäiseen oppilaaseen liittyvissä asioissa.
- Osallistuu oppilaidensa osalta pedagogisen tukitiimin toimintaan ja tarvittaessa opiskeluhuoltoryhmän kokouksiin.
- Vastaa yleisen, tehostetun ja erityisen tuen pedagogisten asiakirjojen laatimisesta omien oppilaidensa osalta.
- Osallistuu aktiivisesti kiusaamistapausten selvittämiseen ja ottaa tarvittaessa yhteyttä koulun muihin kiusaamistilanteita sovitteliin toimijoihin.
- Ohjaa kielivalinnoissa 1. luokalta lähtien.
- Erityisluokanopettaja vastaa erityisen tuen oppilaiden kokoaikaisesta erityisopetuksesta.
- Erityisluokanopettaja on opettamiensa oppilaiden osalta mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa erityisen tuen oppilaiden henkilökohtaista ohjausta ja ammatinvalinnan ohjausta sekä TET-harjoitteluiden että toisen asteen tutustumisten järjestelyitä.
- Erityisluokanopettaja laatii tarvittaessa opettamiensa oppilaiden osalta mm. harkintaan perustuvan haun ja erityisopetushakujen liitteitä.

Aineenopettaja

- Huolehtii oman oppiaineensa monipuolisesta opetuksesta työelämälähtöisyyden huomioiden ja monialaisessa yhteistyössä muiden opettajien kanssa.
- Ohjaa oppilasta opettamansa oppiaineen opiskelussa ja opiskelutapojen kehittämisessä.
- Huomioi opetuksessa ja arvioinnissa erilaiset oppijat.
- Huomioi ryhmadynamiikan omilla oppitunneillaan.
- Arvioi oppilaan suorituksia monipuolisesti ja sekä sanallisesti että numeerisesti.
- Osaa perustella oppilaalle oman aineensa opiskelun tarkoitusta.
- Esittelee tarjoamiaan valinnaisaineita oppilaille.
- Tietää ja esittelee ammatteja, joissa omaa ainetta tarvitaan, ja osaa kertoa, missä ammattiin voi opiskella.
- Huolehtii, että uhka oppilaan heikosta kouluarvosanasta annetaan ajoissa oppilaalle ja huoltajille tiedoksi (nelosvaroitus), ja tiedottaa oppilasta ja huoltajaa siitä, miten oppilas voi parantaa arvosanaa.
- Tarjoaa tukiopetusta, ja jos se ei riitä oppilaan tukemiseksi, ottaa yhteyttä pedagogiseen tukitiimiin riittävän tuen järjestämiseksi.
- Informoi luokanohjaajaa ja oppilaanohjaajaa merkittävistä opintomenestyksen muutoksista.
- Merkitsee poissaolot ja muut merkinnät Wilma-järjestelmään.
- Tekee yhteistyötä luokanohjaajan, erityisopettajan ja opiskeluhuoltoryhmän kanssa.
- Vastaa omalta osaltaan seuraamusjärjestelmän toteutumisesta.

Laaja-alainen erityisopettaja

- Toimii koulussa oppimisen tuen asiantuntijana.
- Yhteistyössä luokanopettajien ja aineenopettajien kanssa tunnistaa tukea tarvitsevat oppilaat.
- Antaa osa-aikaista erityisopetusta oppilaalle, jolla on oppimiseen tai koulunkäyntiin liittyviä haasteita ja joka tarvitsee tukea oppimisedellytysten ja -valmiuksien vahvistamiseen.

- Antaa osa-aikaista erityisopetusta samanaikaisopetuksena aineenopettajan tai luokanopettajan kanssa, pienryhmässä tai yksilöopetuksena.
- On mukana laatimassa oppimissuunnitelmaa tai HOJKSia yhteistyössä oppilaan, huoltajien aineenopettajan ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa.
- Seuraa tukea tarvitsevien oppilaiden opiskelutilannetta ja koulunkäyntiä yhdessä muiden oppilaita opettavien opettajien kanssa.
- On tarvittaessa opettamiensa oppilaiden osalta mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa oppilaiden henkilökohtaista ohjausta ja ammatinvalinnan ohjausta sekä TET-harjoitteluiden että toisen asteen tutustumisten järjestelyitä.
- Laatii tarvittaessa opettamiensa oppilaiden osalta mm. harkintaan perustuvan haun ja erityisopetushakujen liitteitä.
- Huolehtii oppimisen haasteita mittaavien testien järjestelyistä sekä auttaa luokanohjaajia ja luokanopettajia pedagogisten lausuntojen laatimisessa sekä tehostetun että erityisen tuen järjestämisessä.
- Osallistuu koulun opiskeluhuoltoryhmän ja pedagogisen tukitiimin työhön.
- Tukee oppilaiden oikeutta olla yksilöitä ja opiskella omien mahdollisuuksiensa mukaisesti.

Koulunkäynninohjaaja

- Tukee nuoren kasvua ja oppimista luokkatilanteissa sekä antaa tarvittaessa tukea henkilökohtaisesti tai pienryhmässä.
- Tukee ja edistää toiminnallaan oppilaiden edellytysten lisäämistä suhteessa hyvään oppimiseen, psyykkiseen ja fyysiseen terveyteen sekä sosiaaliseen hyvinvointiin.

Opiskeluhuollon psykologi

- Auttaa oppilasta elämäntilanteeseen ja opiskeluun liittyvissä ongelmissa.
- Tekee tarvittavat oppimiseen liittyvät tutkimukset, arvioinnit ja lausunnot.
- Päivittää erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden tutkimukset ja lausunnot jatko-opintoja varten.
- Ohjaa oppilasta tarvittaessa eteenpäin lisäavun saamiseksi.
- Osallistuu opiskeluhuoltotyöhön.

Opiskeluhuollon kuraattori

- Toimii alansa asiantuntijana oppilaitoksessa ja antaa tarvittaessa konsultaatiota.
- Osallistuu opiskeluhooltotyöhön ja sen kehittämiseen.
- Tukee ja edistää oppilaan sosiaalista ja psyykkistä hyvinvointia.
- Pyrkii ennaltaehkäisemään ongelmien syntymistä ja puuttuu havaittuihin ongelmiin.
- Tukee oppilaan koulunkäyntiä keskustellen hänen itsensä sekä tarvittaessa huoltajien tai muiden oppilaan asioissa mukana olevien kanssa.
- Selvittää ja arvioi oppilaan tilanteen ja ohjaa tarvittaessa eteenpäin lisäavun saamiseksi.
- Osallistuu kiusaamistilanteiden selvittelyjen jälkeen osapuolten tukemiseen.
- Tekee yhteisöllistä ja luokkatyötä.

Opiskeluhuollon terveydenhoitaja (ja lääkäri)

- Seuraa oppilaan kasvua ja kehitystä, edistää oppilaan terveyttä ja tukee perheen hyvinvointia.
- Seuraa ja tukee oppilaita, joilla on fyysisiä tai psyykkisiä sairauksia tai oppimisen haasteita sekä tarvittaessa hoitaa heidän kuntoutuksensa järjestelyjä.
- Antaa tarvittaessa lausunnon terveydellisin syin tehtävää oppivelvollisuuden keskeyttämistä varten.
- Auttaa oppilaita ymmärtämään terveiden elämäntapojen merkityksen opiskelun sujumisessa ja elämänhallinnassa.
- Auttaa oppilaita ammatinvalintaan liittyvien terveydellisten seikkojen tunnistamisessa ja kertoo sairauksien rajoituksista ammatinvalinnassa.
- Järjestää/huolehtii, että oppilas pääsee koululääkärin vastaanotolle.
- Osallistuu oppilashuoltotyöhön.
- 8. luokan laajassa terveystarkastuksessa koululääkäri ottaa kantaa ammatinvalintaan ja jatko-opintoihin terveydellisistä näkökulmista.

Neuropsykiatrinen valmentaja

- Arvioi, suunnittelee ja toteuttaa vahvan tuen oppilaiden oppimisen, koulunkäynnin ja yleisen hyvinvoinnin tukitoimia.
- Neuropsykiatrisen valmentajan työn sisältö on aikataulutettu ja painottuu olemassa olevien opetuspalveluiden vuosikellojen mukaisesti: siirtymävaiheet, opiskeluhuolto, arviointi.

Kouluvalmentaja

- Tukee oppilaiden opiskelua, hyvinvointia ja toimintakykyä.
- Edistää ja ylläpitää koulu yhteisön hyvinvointia, turvallisuutta ja viihtyvyyttä,
- Tunnistaa oppilaiden opiskelun ja koulunkäynnin esteenä olevia haasteita sekä tukee oppilaita kouluun tulemisessa ja koulussa olemisessa.
- Ennaltaehkäisee poissaoloja ja vahvistaa kouluun kiinnittymistä kunnan poissaolomallin mukaisesti.

Koulunuorisotyöntekijä

- Edistää koulun yhteisöllisyyttä sekä kouluviihtyvyyttä.
- Työskentelee kiusaamisen ja syrjäytymisvaaran vähentämiseksi ja ehkäisemiseksi.

Koulusihteeri

- Tuntee koulun hallinnollisen rakenteen ja toimintakulttuurin.
- Neuvoo oppilaita erilaisissa käytännön tilanteissa.
- Vastaa KOSKI-palvelun ajantasaisuudesta.
- Osallistuu Primus-järjestelmän tietojen ylläpitämiseen.
- Vastaa koulukyyteihin, TET-matkakortteihin ja ateriakorvauksiin liittyvistä asioista ja lomakkeista.

Kunnan Valpas-vastaava

- Ottaa vastaan vastuuilmoitukset ilman opiskelupaikkaa olevista oppivelvollisista.
- Vastaa ilman opiskelupaikkaa olevien oppivelvollisten ohjauksesta.
- Jakaa tarvittavat Opintopolku, Valpas- ja KOSKI-tunnukset.

Muu henkilökunta

- Tukee koulun kasvatustavoitteita.
- Osallistuu koulun sisäiseen yhteistyöhön.
- Tiedottaa havaitsemistaan työympäristöön ja oppilaiden käyttäytymiseen liittyvistä epäkohdista niistä vastaaville henkilöille.
- Vastaa toimenkuvansa mukaan koulutyön sujumisesta.

Ohjaukseen vaikuttavia ryhmiä

Opiskeluhoolto

- Tukee oppilasta koulunkäynnissä ja hyvinvoinnissa sekä ennaltaehkäisee ongelmia ja auttaa niiden ratkaisemisessa.
- Ryhmän jäseniä ovat yleensä rehtori, oppilaanohjaaja, erityisopettaja, kuraattori, psykologi ja terveydenhoitaja. Muut toimijat osallistuvat ryhmän ja oppilaan tarpeen mukaan.
- Oppilaalta ja huoltajalta pyydetään lupa oppilaan asian käsittelyyn yksilöllisessä opiskeluhooltoryhmässä.

Pedagoginen tukitiimi

- Alaluokilla luokan tukitiimiin kuuluvat luokanopettajan ja laaja-alaisen erityisopettajan lisäksi muut koulukohtaisessa ohjaussuunnitelmassa määritellyt vastuuhenkilöt.
- Yläluokilla jokaisen luokan osalta tukitiimiin kuuluvat luokanohjaaja, laaja-alainen erityisopettaja ja oppilaanohjaaja sekä lisäksi muut koulukohtaisessa ohjaussuunnitelmassa mahdollisesti määritellyt henkilöt. Rehtori/apulaisrehtori osallistuu työskentelyyn tukitoimien seurannan ja riittävän

resursoinnin kautta.

- Seuraa luokkien pedagogisen tuen tarpeita ja tukitoimien ohjautumista säännöllisesti sekä syys- että kevätlukukaudella. Tukitiimissä käydään läpi oppilaiden pedagogisen tuen tarve.
- Tekee yhteistyötä aineenopettajien ja muiden oppilasta opettavien opettajien kanssa.
- Vie muita kuin pedagogisia - esimerkiksi sosiaalisia ongelmia tai poissaoloasioita - eteenpäin opiskeluhuoltoon.
- Pedagogiseen tukeen ja oppimisen järjestelyihin liittyvien asioiden käsittelyyn ei tarvita erillistä lupaa oppilaalta ja/tai huoltajilta.

Monikulttuurinen ohjaus

Suomessa lyhyen aikaa oleskelleiden oppilaiden ohjaus ja opiskelu räätälöidään perusopetukseen valmistavan opetuksen, oppilasta opettavien opettajien, rehtoreiden ja oppilaanohjaajan kanssa.

Kummioppilaat (vuosiluokilla 1–6) ja tukioppilaat (vuosiluokilla 7–9)

Kummioppilaat:

- Tukevat ja ohjaavat koulutaipaleen alussa olevia oppilaita yhteisten toimintatuokioiden avulla.
- Toiminta kummitunneilla on opettajien ohjaamaa (esim. kummien lukutuokio tai kummiruokailu) ja osaksi oppilaiden oma-aloitteista yhteistä tekemistä esimerkiksi välitunneilla.
- Kummitoiminta vahvistaa yhteisöllisyyttä, tarjoaa eri-ikäisille oppilaille yhteisiä oppimiskokemuksia ja kehittää oppilaiden sosiaalisia taitoja. Lisäksi se luo turvallisuutta ja ehkäisee koulukiusaamista.

Tukioppilaat:

- Tukevat nuorempien oppilaiden sopeutumista kouluun.
- Luovat iloista ja kannustavaa ilmapiiriä.
- Järjestävät mahdollisuuksien mukaan ryhmäyttävää toimintaa 7. luokille.
- Järjestävät erilaisia koulun yhteishenkeä kohottavia tapahtumia ja osallistuvat niihin.
- Kertovat uusilla oppilaille olevista huolista eteenpäin tukioppilaita ohjaaville opettajille tai kuraattorille.
- Ovat koulutettuja tukioppilastehtäviin.

Koulun ulkopuolisia ohjauksellisia yhteistyötahoja

Sosiaalipalvelut

- Tehtävänsä mukaisesti auttaa ja tukee oppilasta sekä hänen perhettään nuoren kasvuun liittyvissä asioissa, kun koulussa työskentelevillä herää huoli oppilaasta.
- Tekee pitkäjänteistä ennaltaehkäisevää työtä, joka koskee esimerkiksi oppimiseen, poissaoloihin, tulevaisuuden suunnitelmiin tai ihmissuhteisiin liittyviä ongelmia.
- Tekee korjaavaa työtä, joka koskee esimerkiksi kiusaamista, oppimisvaikeuksia, vapaa-ajan ongelmia, päihteiden käyttöä ja oppilaan muita henkilökohtaisia ongelmia.
- Antaa tukea oppilaalle siirtymävaiheissa, kun siirrytään alakoulusta yläkouluun ja yläkoulusta jatko-opintoihin.
- Toimii sosiaalialan ammattilaisena yhteistyössä koulun kanssa.
- Arvioi oppilaan kokonaistilanteen ja ohjaa tarvittaessa oppilasta eteenpäin avun saamiseksi.
- Tukee oppilasta henkilökohtaisilla keskusteluilla ja kotikäynneillä, tapaamalla perhettä ja tekemällä yhteistyötä yhteistyötahojen kanssa.
- Huolehtii palveluohjauksesta liittyen erilaisiin etuuksiin.

Ohjaamo

- Oppilaille on mahdollisuus tutustua Ohjaamon toimintaan perusopetuksen aikana. Ohjaamossa 18–29-vuotiaat saavat matalalla kynnyksellä maksutonta apua ja tukea erilaisiin elämäntilanteisiin, esim. asuntoon, opiskelupaikkaan, työhön, kavereihin ja harrastuksiin liittyen.

Etsivä nuorisotyö

- Nuorisolain mukaan etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa hänet sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan ja itsenäistymistään sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille.

Nuorisotoimi

- Osallistuu ohjauksen toteuttamiseen nuorten vapaa-ajalla.
- Käy kouluilla mahdollisuuksien mukaan tukien ja ohjaten nuorten kasvua ja kehitystä.

- Toimii ”silminä ja korvina” oppilaiden joukossa heidän vapaa-ajallaan ja viestittää tarvittaessa havaintojaan koulun aikuisille.
- Suunnittelee ja toteuttaa mahdollisuuksien mukaan koulun 7.-luokkalaisten ryhmäytymispäiviä.
- 7. luokan oppilailla on mahdollisuus vierailta ryhmäytymispäivän yhteydessä nuorisotilalla.
- Sovittaessa nuorisotyöntekijät käyvät koululla esimerkiksi kerran viikossa välitunneilla.

Toisen asteen oppilaitokset

- Oppilaanohjaajat auttavat ja neuvovat toiseen asteen (lukio ja ammatillinen koulutus) oppilaitosten esittelytilaisuuksiin ja avoimiin oviin osallistumisessa ja järjestävät tarvittaessa tutustumiskäyntejä ja koulutuskokeiluja.
- Kirkkonummen peruskoulujen koulutusmessuille ja infotilaisuuksiin kutsutaan lähialueen toisen asteen opetuksen järjestäjiä.
- Järjestävät alueellisen Taitaja9-tapahtuman.

Yritysyhteistyö

Yritysyhteistyön koulukohtaisista toteuttamistavoista sovitaan jokaisen koulun omassa ohjaussuunnitelmassa.

- Tavoitteena on, että jokaisella yläkoululla käy lukuvuoden aikana (paikallisia) yrittäjävieraita kertomassa oman uratarinansa.
- Jokainen kunnan 6.- ja 9. luokka vierailee NYT Yrityskylä Espoossa.
- Yrityksiä voi vierailta kouluilla aineenopetuksen puitteissa.

Kolmas sektori ja elinkeinoelämä

- Osallistutaan mahdollisiin tilaisuuksiin ja seurataan oppilaille suunnattua tarjontaa.
- Tiedotetaan tarjonnasta (esim. MML, Nuorten puhelin yms.).

Työelämään tutustuminen elinkeinoelämässä

- Työelämään tutustumisen (TET) tavoitteena on lisätä oppilaan työelämän ja ammattialojen tuntemusta ja tukea hänen tulevaa koulutukseen ja ammattiin liittyvää päätöksentekoaan.
- Oppilaat hankkivat TET-paikan ensisijaisesti Kirkkonummen talousalueelta.
- Yläkoulussa työelämään tutustuminen järjestetään siten, että seitsemännellä luokalla voidaan järjestää

työelämään tutustumista pääosin oman koulun sisällä yleensä yhden koulupäivän puitteissa. Kahdeksannella luokalla TET-jakson pituus on 3–5 päivää (koulukohtaisten järjestelyjen mukaan). Yhdeksännellä luokalla TET-harjoittelua on kaksi viikkoa. Koulu voi mahdollistaa oppilaalle yksilöllisesti työelämään tutustumista myös yhteisten TET-jaksojen lisäksi. Työelämään tutustumisen lisäämistä tarkastellaan oppilaskohtaisesti.

5. Oppilaanohjaajan työnkuva ja resurssit

OPPILAANOHAJAJAN TYÖTEHTÄVÄT

Kasvun ja kehityksen tukeminen

- Tukee oppilaan kasvua, kehitystä ja oppimista.
- Antaa henkilökohtaista ohjausta oppilaan tarpeiden mukaisesti.
- Järjestää tarvittaessa pienryhmäohjausta.
- Kartoittaa yhdessä muiden ohjauksen toimijoiden kanssa oppilaiden tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen ja antaa tehostettua ohjausta sitä tarvitseville oppilaille.
- Pitää opetussuunnitelman mukaisesti oppilaanohjauksen luokkatunnit (luokkamuotoinen ohjaus) käyttäen monipuolisia opetusmenetelmiä.
- Osallistuu ohjaamisen näkökulmasta opettamiensa oppilaiden pedagogisten asiakirjojen laatimiseen ja päivittämiseen.
- Osallistuu tarvittaessa koulun opiskeluhoollolliseen ja pedagogisen tuen työskentelyyn ohjauksen asiantuntijana.

Opintojen ohjaus

- Seuraa ja tarvittaessa ohjaa sekä tukee oppilaiden koulunkäyntiä yhteistyössä luokanohjaajan, aineenopettajien ja oppilashuoltoon kuuluvien henkilöiden kanssa.
- On tarvittaessa yhteydessä huoltajiin oppilaan ohjaamiseen liittyvissä asioissa (kodin ja koulun yhteistyö).
- Vastaa omalta osaltaan valinnaisaineiden valintaprosessista yhteistyössä opettajien, rehtorin sekä mahdollisen valinnaisainetiimin kanssa.
- Sovittaessa osallistuu luokkajakojen suunnitteluun yhdessä rehtorin sekä muiden toimijoiden kanssa.

- Ohjaa oppilaita itsearviointiin opetussuunnitelman mukaisesti.

Jatko-opinto- ja uraohjaus

- Vastaa TET-jaksoihin liittyvästä tiedottamisesta, TET-jaksojen järjestelyistä perusopetuksen osalta sekä oppilaiden ohjauksesta TET-jaksoihin liittyen.
- Tekee yhteistyötä oppilaitosten sekä työ- ja elinkeinoelämän ja muiden tarpeellisten verkostojen kanssa.
- Järjestää oppilaille mahdollisuuksia tutustumaan toisen asteen opintoihin mm. oppilaitosvierailujen muodossa sekä kutsuu vierailijoita koululle (esim. oppilaitostutorit ja koulutusmessut)
- Ohjaa oppilaita tarkoituksenmukaisesti jatko-opiskelu- ja uravalintoihin (henkilökohtainen ja pienryhmäohjaus sekä tarvittaessa tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus).
- Ohjaa ja tukee oppilaita muiden ohjaukseen osallistuvien kanssa koulutuksen siirtymävaiheissa (alakoulusta yläkouluun ja yläkouluista jatko-opintoihin).
- Vastaa oppilaiden nivelvaiheiden ja jatko-opintoihin hakeutumisen ohjauksesta perusopetuksen osalta. Tähän kuuluu yhteishakuun ja muihin hakuihin sekä ammatinvalintaan ja urasuunnitteluun liittyvä ohjaus.
- Vastaa jälkiohjauksesta, kunnes oppilas pääsee jatko-opintoihin, tai OKM:n määräämään tarkistuspäivään asti.
- Valvoo oppivelvollisen hakeutumisvelvollisuuden toteutumista.
- Tiedottaa yhteishausta ja yhteishakuun liittyvistä järjestelyistä.

Muut tehtävät

- Suunnittelee, arvioi ja kehittää omaa työtään.
- Laatii ja päivittää koulukohtaisen ohjaussuunnitelman yhteistyössä rehtorin sekä muiden ohjauksen toimijoiden kanssa sekä koordinoi koulun ohjaustoimintaa.
- Laatii lukuvuosittaisen suunnitelman ajan ja paikan suhteen sidotun työajan käytöstä ja tarkastaa edellisen vuoden toteuman lukuvuoden alussa yhdessä rehtorin kanssa.
- Ylläpitää omaa ammattitaitoaan, osallistuu koulutuksiin ja tiedotustilaisuuksiin sekä jakaa osaamistaan kouluyhteisössä. Kirkkonummella oppilaanohjaajien koulutusta tuetaan siten, että oppilaanohjaajille

järjestettävät kokoukset, koulutukset ja seminaarit pyritään keskittämään perjantapäiviin, joihin ei sijoitettaisi oppitunteja. Koulutuksiin osallistumisista tulee oppilaanohjaajien aina sopia rehtorien kanssa.

- Osallistuu koulun arviointi- ja kehittämistyöhön.
- Osallistuu tiimityöhön ja tekee opettajien välistä yhteistyötä.
- Tekee yhteistyötä kouluyhteisössä sekä koulun ulkopuolisten, ohjaukseen liittyvien toimijoiden kanssa.
- Kerää palautetta ohjauksesta koulun ohjaustoiminnan kehittämiseksi.

Oppilaanohjaajien materiaalit ja resurssit

- Suomen opinto-ohjaajat ry:n ja OAJ:n suositus on yksi opinto-ohjaaja per 150 oppilasta/opiskelijaa (1:150).
- Ohjauksessa käytettävät materiaalit on päätettävissä koulukohtaisesti.
- Oppilaanohjauksen lehtorin virassa työnantajan ajan ja paikan suhteen määrättävissä oleva työaika on 1221 tuntia lukuvuodessa tarkennettuna OVTES:n mukaisilla mahdollisilla arkipyhillä. Tähän ns. ”sidottuun työaikaan” kuuluvat edellä mainitut oppilaanohjaajan työtehtävät sekä lisäksi osallistuminen yhteissuunnitteluun (YS-aika) sekä virkaehtosopimuksen mukaisiin koulutuksiin (veso-koulutukset).
- Mahdollisista koulukohtaisista lisätehtävistä ja niiden korvaamisesta sovitaan oppilaanohjaajan kanssa erikseen (esim. johtoryhmätyö tai tukioppilastoiminta).
- Ohjaukseen ja koulutukseen varatut oppitunnittomat perjantait mahdollistavat koulutuksiin ja yhteistyötapaamisiin osallistumisen sekä verkostoitumisen.
- Kunnan oppilaanohjaajat ja oppilaanohjausta koordinoiva suunnittelija/erityisasiantuntija pitävät säännöllisesti yhteyttä, tukevat toisiaan ja jakavat osaamistaan sekä ajankohtaista tietoa.

6. Koulukohtaiset ohjaussuunnitelmat

Jokainen koulu laatii toimintaa ohjaavan ohjaussuunnitelman, jossa kuvataan

- oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet
- toimintatavat
- työn- ja vastuunjako
- monialaiset verkostot, joita tarvitaan ohjauksen tavoitteiden toteutumiseksi
- kodin ja koulun ohjausyhteistyö
- koulun työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt.

Ohjaussuunnitelman tavoitteiden toteutumista arvioidaan systemaattisesti.

Oppilaiden opintojen sujuvuutta siirtymävaiheissa edistetään perusopetuksen aikana ja jatko-opintoihin siirryttäessä opettajien välisellä ja oppilaanohjaajien keskinäisellä sekä tarvittaessa moniammatillisella yhteistyöllä. Opettajat hyödyntävät työssään ajantasaista tietoa jatko-opinnoista, työelämästä ja työtehtävistä sekä niissä tapahtuvista muutoksista. (Opetussuunnitelman perusteet 2014)

Kirkkonummen kunnan ohjaussuunnitelmaa käytetään koulukohtaisten ohjaussuunnitelmien pohjana. Jotta hyvän ohjauksen kriteerien mukaisesti oppilaiden tasavertaisuus kunnan kouluissa toteutuisi, on ohjaussuunnitelman liitteeksi tehty lomakepohjat, joita kukin koulu voi halutessaan hyödyntää. Lomakkeissa on huomioitu opetushallituksen julkaisemat hyvän ohjauksen kriteerit (2023).

Kirkkonummen alakoulujen ohjaussuunnitelma

vuosille 2023–2024

Kirkkonummen **alakoulujen** ohjaussuunnitelma vuosille 2023–2024

Koulun nimi ohjaussuunnitelma

Ohjaussuunnitelma on tehty yhteistyössä koulun henkilökunnan, oppilaiden, huoltajien ja sidosryhmien kanssa. Ohjaussuunnitelma on käsitelty:

opettajakunnan kanssa: *päivämäärä*

yhteisöllisessä opiskelijahuoltoryhmässä: *päivämäärä*

Laatutavoitteet Kirkkonummella:

- Noudatetaan valtakunnallisia hyvän ohjauksen kriteerejä
- Koulun toimintakulttuurissa on ohjauksellinen ote
- Koko koulun osaava sekä ammattitaitoinen henkilökunta osallistuu ohjaukseen
- Kaikissa peruskoulussa noudatetaan kunnan yhteisiä ohjauksen käytänteitä
- Hyvää ohjauksellista yhteistyötä toteutetaan kouluyhteisössä sekä koulun ulkopuolisten ohjaukseen liittyvien tahojen kanssa

Ohjauksen eri toimijoiden roolit on kirjattu kuntakohtaiseen ohjaussuunnitelmaan (luku 4).

Alla olevassa taulukossa esitetään ohjauksen vuosisuunnitelma teemoittain, jotka pohjautuvat hyvän ohjauksen kriteereihin (luku 2). Koulu suunnittelee toteutustavan, vastuuhenkilöt ja aikataulun, jotka kirjataan suunnitelmaan. Koulukohtaiset erityishuomioid voi liittää niille erikseen varattuun tilaan kunkin pääteeman alle.

Kirkkonummen **alakoulujen** ohjaussuunnitelma vuosille 2023–2024

Koulun nimi ohjaussuunnitelma

OHJAUS HUOMIOI OPPIJAN KOKONAISTILANTEEN			
TEEMA	MITÄ SE ON? MITEN NÄKYVÄ OPPILAALLE JA HUOLTAJALLE?	TOTEUTTAJAT	TOTEUTUSTAPA JA AIKATAULU
Laadukas ohjaus: · Ohjaukseen on varattu resurssia siten, että oppilaalla on mahdollisuus saada riittävästi monipuolista ja jatkuvaa ohjausta tarpeensa mukaan koko opintojen ajan. · Mahdollisuus sekä henkilökohtaiseen että ryhmämuotoiseen ohjaukseen.	Rehtori tukee työyhteisön ohjauksellista otetta ja kohdentaa resurssit siten, että riittävä ohjaus on mahdollinen (esim. samanaikaisopetus, joustavat ryhmittelyt, tukiopetuksen käyttö jne.)	rehtori	
	Oppilaita ohjataan sekä ryhmässä että tarvittaessa henkilökohtaisesti (esim. ohjauskeskustelut, koulunkäyntisopimukset)	luokanopettaja aineenopettaja	
Työvälineet ja niiden hallinnointi: · Wilma · Desku · Primus, Kurre · KOSKI · Opetusportaali	Wilma on koko yhteisön tärkeä työväline kommunikoinnissa. Wilmaan syötetään mm. oppilaiden suoritukset.	koko koulu	
	Desku-työpöytä hyödynnetään opetuksen järjestämisessä.	luokanopettaja aineenopettaja	
	Primus-/Kurre-järjestelmään syötetään mm. oppilaiden henkilötiedot ja suoritukset	rehtori koulusihteeri	

Kirkkonummen **alakoulujen** ohjaussuunnitelma vuosille 2023–2024

Koulun nimi ohjaussuunnitelma

	KOSKI-tietojärjestelmään tallennetaan mm. oppilaiden opintosuoritukset.	koulusihteeri	
	Opetusportaali sisältää opetushenkilöstölle lisätietoa ohjauksen toimintamalleista (esim. siirtymävaiheet, tiedonsiirto yms.).	rehtori opettajat	
Muita koulukohtaisia erityishuomioita			
OHJAUS ON OPPIJALÄHTÖISTÄ JA VUOROVAIKUTTEISTA			
TEEMA	MITÄ SE ON? MITEN NÄKYVÄ OPPILAALLE JA HUOLTAJALLE?	TOTEUTTAJAT	TOTEUTUSTAPA JA AIKATAULU
<p>Ohjattavan osallisuus, aktiivisuus ja vastuullisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> Ohjaus on toteutettu tavalla, joka vahvistaa oppilaiden aktiivisuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta omaan elämäänsä ja oppimiseensa liittyvissä prosesseissa ja päätöksenteossa. Ohjaus vahvistaa oppilaan osallisuutta oppilas- ja koulu yhteisössä sekä kasvattaa yhteiskunnan ja työelämän jäsenyyteen. 	Oppilaan tukeminen ja ohjaaminen koulutyöhön liittyvissä valinnoissa esim. valinnaisainevalinnoissa.	luokanopettaja aineenopettaja laaja-alainen erityisopettaja huoltajat	
	Oppilasta tuetaan ottamaan vastuuta omaan oppimiseensa liittyvissä asioissa.	luokanopettaja aineenopettaja laaja-alainen erityisopettaja huoltajat	
	Oppilaille tarjotaan mahdollisuutta osallistua koulun yhteisten asioiden hoitamiseen (esim. oppilaskunta, tukioppilastoiminta, kerhotoiminta, verso ym.)	rehtori kaikki opettajat sekä erityisesti tukioppilaiden ja oppilaskunnan ohjaavat opettajat, kerhotoiminnasta vastaavat opettajat yms.	

Kirkkonummen **alakoulujen** ohjaussuunnitelma vuosille 2023–2024

Koulun nimi ohjaussuunnitelma

Muita koulukohtaisia erityishuomioita			
OHJAUS ON MONIALAISTA YHTEISTYÖTÄ			
TEEMA	MITÄ SE ON? MITEN NÄKYVÄ OPPILAALLE JA HUOLTAJALLE?	TOTEUTTAJAT	TOTEUTUSTAPA JA AIKATAULU
Koko koulu ohjaa · Ohjaus on koulun henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä perusopetuksen suunnitelman mukaisesti	Luokanopettaja ja erityisopettajat seuraavat oppimisessa edistymistä, oppilaan hyvinvointia ja tukevat oppilaita koulun arjessa, esimerkiksi kartoittamalla puuttuvia suorituksia	luokanopettaja	
	Opastavat oppilaita oman oppiaineensa opiskelutekniikoiden ja -strategioiden oppimisessa.	aineenopettaja	
	Opettajien tarjoama henkilökohtainen ohjaus oppilaille auttaa opintojen aikaisten valintojen suunnittelussa ja tekemisessä.	luokanopettaja oppilaanohjaaja	
Muita koulukohtaisia erityishuomioita			
OHJAUS ON YHDENVERTAISTA, TASA-ARVOISTA JA EETTISESTI KESTÄVÄÄ			
TEEMA	MITÄ SE ON? MITEN NÄKYVÄ OPPILAALLE JA HUOLTAJALLE?	TOTEUTTAJAT	TOTEUTUSTAPA JA AIKATAULU

Kirkkonummen alakoulujen ohjaussuunnitelma vuosille 2023–2024

Koulun nimi ohjaussuunnitelma

Tasa-arvo ohjauksessa · Ohjauksellisuutta kehitetään suunnitelmallisesti tasa- arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.	Opetuksessa ja kaikessa kanssakäymisessä kiinnitetään erityishuomiota tasa-arvon edistämiseen.	koko koulu	
joka edistää oppilaan luottamusta omiin tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä. · Oppilasta tuetaan tiedostamaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitys valinnoissaan.	Opetukseen sisältyvässä ohjauksessa käsitellään monipuolisesti, ennakkoluulottomasta ja tasa-arvoisesti vaihtoehtoja oppilaan omien suunnitelmien ja valintojen tueksi.	luokanopettaja aineenopettaja laaja-alainen erityisopettaja	
	Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää oppilaan itsetuntemusta ja luottamusta tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä.	koko koulu	
Muita koulukohtaisia erityishuomioita			
OHJAUS TUKEE SIIRTYMÄVAIHEIDEN YHTEISTYÖTÄ			
TEEMA	MITÄ SE ON? MITEN NÄKYVÄ OPPILAALLE JA HUOLTAJALLE?	TOTEUTTAJAT	TOTEUTUSTAPA JA AIKATAULU
Ohjaus nivelvaiheissa · Siirtymävaiheen ohjaus sekä yhteistyö	Koulutulokkaille järjestetään tutustumispäivä. Koulutulokkaiden vanhemmille järjestetään infotilaisuus.	luokanopettaja rehtori laaja-alainen erityisopettaja	

Kirkkonummen alakoulujen ohjaussuunnitelma vuosille 2023–2024

Koulun nimi ohjaussuunnitelma

siirtymävaiheissa on suunniteltua ja toimivaa · Oppilaalle järjestetään mahdollisuus tutustua yläkouluun.	1.-luokkalaisten ohjataan koululaisen taidoissa sekä ryhmän jäsenyydessä. Kummioppilastoiminta tukee koulun aloitusta.	luokanopettaja Kummioppilastoiminnasta vastaava opettaja	
	Niveltietolomake täytetään yhteistyössä 6.-luokkalaisten huoltajien kanssa.	luokanopettaja laaja-alainen erityisopettaja huoltajat	
	6. luokan oppilaille järjestetään yläkouluun tutustumista.	luokanopettaja oppilaanohjaaja tulevan koulun henkilökunta	
	Yhteistyö muihin kouluihin on tärkeää mm. joustavien oppilassiirtojen kannalta (esim. oppilaan siirtyessä toiseen kouluun).	rehtori koulusihteri luokanopettaja laaja-alainen erityisopettaja	
Muita koulukohtaisia erityishuomioita			
OHJAUS TUKEE URASUUNNITTELUTAITOJA			
TEEMA	MITÄ SE ON? MITEN NÄKYVÄ OPPILAALLE JA HUOLTAJALLE?	TOTEUTTAJAT	TOTEUTUSTAPA JA AIKATAULU
Ohjaus tukee oppilaan elinikäisen oppimisen sekä urasuunnittelun taitoja	Oppilasta ohjataan kehittämään itsetuntemusta ja itsearviointitaitoa sekä vahvistetaan itsenäisen työskentelyn taitoja.	aineenopettaja luokanopettaja	
· Vahvistetaan oppilaan itsetuntemusta ja kykyä tehdä päätöksiä	Oppilaita ohjataan hakemaan tietoa eri lähteistä ja palveluista.	aineenopettaja laaja-alainen erityisopettaja luokanopettaja	

Kirkkonummen alakoulujen ohjaussuunnitelma vuosille 2023–2024

Koulun nimi ohjaussuunnitelma

<ul style="list-style-type: none"> · Vahvistetaan aktiivista ja kriittistä tiedonhankintaa · Tuetaan opintojen tavoitteellista suorittamista 	Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan kunnassa järjestettävästä painotetusta opetuksesta.	rehtori aineenopettaja luokanopettaja	
	Opetukseen sisältyvässä ohjauksessa esitellään monipuolisesti eri ammatteja.	luokanopettaja aineenopettaja laaja-alainen erityisopettaja	
Muita koulukohtaisia erityishuomioita			
OHJAUS EDISTÄÄ VAIKUTTAVAA TYÖELÄMÄYHTEISTYÖTÄ			
TEEMA	MITÄ SE ON? MITEN NÄKYVÄ OPPILAALLE JA HUOLTAJALLE?	TOTEUTTAJAT	TOTEUTUSTAPA JA AIKATAULU
Työelämäyhteistyö, työelämätietous ja työelämään tutustuminen <ul style="list-style-type: none"> · Ohjaus tukee oppilaan työnhakuvalmiuksien ja työelämätaitojen kehittymistä. · Yrittäjyyteen tutustuminen on tärkeä osa työelämän ymmärrystä. 	Oppilaille on ikäkaudelle sopivia koulun sisäisiä vastuutehtäviä. Oppilas pääsee osallistumaan ja seuraamaan koulun eri ammatteja. Oppilaat pääsevät osallistumaan johonkin koulun ulkopuoliseen työelämään tutustumishankkeeseen (esim. Yrityskylä). Yritteliäisyyteen kannustaminen ja yrittäjyyteen tutustuminen.	koko koulu	
	Mahdollisuuksien mukaan toteutetaan OpeTET-päiviä	luokanopettaja rehtori aineenopettaja	
Muita koulukohtaisia erityishuomioita			
OHJAUS ON SAAVUTETTAVAA JA MONIKANAVAISTA			
TEEMA	MITÄ SE ON? MITEN NÄKYVÄ OPPILAALLE JA HUOLTAJALLE?	TOTEUTTAJAT	TOTEUTUSTAPA JA AIKATAULU

Kirkkonummen **alakoulujen** ohjaussuunnitelma vuosille 2023–2024

Koulun nimi ohjaussuunnitelma

Ohjauksesta tiedottaminen · Oppilas ja hänen huoltajansa saavat tietoa ohjauksesta perusopetuksessa.	Oppilas tietää, keiltä kaikilta hän saa ohjausta sekä mistä ja miten ohjaajan tavoittaa.	luokanopettaja aineenopettaja laaja-alainen erityisopettaja rehtori	
	Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan ohjaukseen liittyvistä asioista · oppimiskeskustelut · vanhempainillat · nettisivut · Wilma -viestit ja -tiedotteet	luokanopettaja aineenopettaja laaja-alainen erityisopettaja rehtori	
Muita koulukohtaisia erityishuomioita			

Kirkkonummen yläkoulujen ohjaussuunnitelma

vuosille 2023–2024

Kirkkonummen yläkoulujen ohjaussuunnitelma vuosille 2023–2024

Koulun nimi ohjaussuunnitelma

Ohjaussuunnitelma on tehty yhteistyössä koulun henkilökunnan, oppilaiden, huoltajien ja sidosryhmien kanssa. Ohjaussuunnitelmassa on käsitelty:

opettajakunnan kanssa: (lisää päivämäärä)

yhteisöllisessä opiskelijahuoltoryhmässä: (lisää päivämäärä)

Laatutavoitteet Kirkkonummella:

- Noudatetaan valtakunnallisia hyvän ohjauksen kriteerejä
- Koulun toimintakulttuurissa on ohjauksellinen ote
- Koko koulun osaava sekä ammattitaitoinen henkilökunta osallistuu ohjaukseen
- Jokaisessa peruskoulussa on yhtenäiset ohjauksen toimintamallit
- Oppilaalla on oikeus 7.–9. luokilla sekä oppilaanohjaajaan että luokanohjaajaan
- Tavoitteena on, että yhtä oppilaanohjaaja kohden on Suomen opinto-ohjaajat ry:n ja OAJ:n suosituksen mukaan maksimissaan 150 ohjattavaa
- Tavoitteena on, että oppilaanohjauksen tunnit pitää koulutuksen saanut oppilaanohjaaja
- Hyvää ohjauksellista yhteistyötä toteutetaan yhdessä oppilaiden ja huoltajien kanssa
- Oppilaanohjaajat ovat tehtävänsä kelpoisia

Ohjauksen eri toimijoiden roolit on kirjattu kuntakohtaiseen ohjaussuunnitelmaan (luku 4).

Alla olevassa taulukossa esitetään ohjauksen vuosisuunnitelma teemoittain, jotka pohjautuvat hyvän ohjauksen kriteereihin (luku 2). Koulu suunnittelee toteutustavan, vastuuhenkilöt ja aikataulun, jotka kirjataan suunnitelmaan. Koulukohtaiset erityishuomioid voi liittää niille erikseen varattuun tilaan kunkin pääteeman alle.

Kirkkonummen yläkoulujen ohjaussuunnitelma vuosille 2023–2024

Koulun nimi ohjaussuunnitelma

OHJAUS HUOMIOI OPPIJAN KOKONAISTILANTEEN			
TEEMA	MITÄ SE ON? MITEN NÄKYVÄ OPPILAALLE JA HUOLTAJALLE?	TOTEUTTAJAT	TOTEUTUSTAPA JA AIKATAULU
Laadukas ohjaus: · Ohjaukseen on varattu resurssia siten, että oppilaalla on mahdollisuus saada riittävästi monipuolista ja jatkuvaa ohjausta tarpeensa mukaan koko opintojen ajan. · Mahdollisuus sekä henkilökohtaiseen että ryhmämuotoiseen ohjaukseen.	Rehtori tukee työyhteisön ohjauksellista otetta ja kohdentaa resurssit siten, että riittävä ohjaus on mahdollinen (esim. samanaikaisopetus, joustavat ryhmittelyt, tukiopetuksen käyttö jne.)	rehtori	
	Oppilaita ohjataan sekä ryhmässä että tarvittaessa henkilökohtaisesti (esim. ohjauskeskustelut). Henkilökohtaista ohjausta on tarjottava kaikille 9.- luokkalaisille vähintään kerran. Tehostettu henkilökohtainen ohjaus 8.–9. -luokkalaisille tarpeen mukaan.	luokanohjaaja luokanopettaja aineenopettaja oppilaanohjaaja	
Työvälineet ja niiden hallinnointi: · Wilma · Desku	Wilma on koko yhteisön tärkeä työväline kommunikoinnissa. Wilmaan syötetään mm. oppilaiden suoritukset.	koko koulu opettajat	
	Desku-työpöytä hyödynnetään opetuksen järjestämisessä.	luokanopettaja aineenopettaja	

Kirkkonummen yläkoulujen ohjaussuunnitelma vuosille 2023–2024

Koulun nimi ohjaussuunnitelma

<ul style="list-style-type: none"> · Primus, Kurre · KOSKI · Opintopolku · Valpas · Opetusportaali 	Primus-, Kurre- sekä KOSKI-järjestelmään syötetään mm. oppilaiden henkilötiedot, suoritukset, valinnaisaineiden ryhmät ym.	rehtori koulusihteri	
	opintopolku	koulusihteri oppilaanohjaaja	
	Valpas- järjestelmän kautta ilmoitetaan oppilaat, jotka eivät ole sijoittuneet perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.	oppilaanohjaaja	
	Opetusportaali sisältää opetushenkilöstölle lisätietoa ohjauksen toimintamalleista (esim. siirtymävaiheet, tiedonsiirto yms.).	rehtori opettajat	
Muita koulukohtaisia erityishuomioita			
OHJAUS ON OPPIJÄLHTÖISTÄ JA VUOROVAIKUTTEISTA			
TEEMA	MITÄ SE ON? MITEN NÄKYVÄ OPPILAALLE JA HUOLTAJALLE?	TOTEUTTAJAT	TOTEUTUSTAPA JA AIKATAULU
<p>Ohjaus on oppijälhtöistä ja vuorovaikutteista:</p> <ul style="list-style-type: none"> · Ohjaus vahvistaa oppilaan toimijuutta. · Ohjaus huomioi erilaiset oppijat ja tuen tarpeet. · Ohjaus vahvistaa oppilaiden aktiivisuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta omaan elämäänsä 	<p>Ohjauksella vahvistetaan oppimaan oppimisen taitoja ja itsetuntemuksen kehittymistä.</p> <p>Ohjaukselliset kohtaamiset (esim. ohjauskeskustelut, oppimiskeskustelut) ovat oppilasta huomioivia, kunnioittavia ja oppilaan omaa toimijuutta vahvistavia.</p>	<p>luokanohjaaja aineenopettaja oppilaanohjaaja laaja-alainen erityisopettaja huoltajat</p>	

Kirkkonummen yläkoulujen ohjaussuunnitelma vuosille 2023–2024

Koulun nimi ohjaussuunnitelma

ja oppimiseensa liittyvissä prosesseissa ja päätöksenteossa sekä kasvattaa yhteiskunnan ja työelämän jäsenyyteen.	Oppilaalla on oikeus tehostettuun henkilökohtaiseen oppilaanohjaukseen.	oppilaanohjaaja (yhteistyössä muiden koulun toimijoiden kanssa)	
	Oppilaille tarjotaan mahdollisuutta osallistua yhteisten asioiden hoitamiseen ja kehittämiseen (esim. oppilaskunta, tukioppilastoiminta, nuorisovaltuusto, Verso ym.).	koko koulu	
	Moniammatillinen yhteistyö toteutuu mm. yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä.	Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä	
Muita koulukohtaisia erityishuomioita			
OHJAUS ON MONIALAISTA YHTEISTYÖTÄ			
TEEMA	MITÄ SE ON? MITEN NÄKYVÄ OPPILAALLE JA HUOLTAJALLE?	TOTEUTTAJAT	TOTEUTUSTAPA JA AIKATAULU
Koko koulu ohjaa · Ohjaus on koulun henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä perusopetuksen opetus- ja ohjaussuunnitelmien mukaisesti.	Seurataan ja tuetaan oppilaan hyvinvointia koulun arjessa sekä oppimisen edistymistä.	koko koulu	
	Aineenopettajat kertovat oman aineensa jatko-opintomahdollisuuksista ja ohjaavat oppilaita omassa aineessaan. He opastavat oppilaita oman oppiaineensa opiskelutekniikoiden ja -strategioiden oppimisessa.	aineenopettaja	
	Oppilaanohjaaja tarjoaa mm. henkilökohtaista sekä luokkamuotoista ohjausta esim.	oppilaanohjaaja	

Kirkkonummen yläkoulujen ohjaussuunnitelma vuosille 2023–2024

Koulun nimi ohjaussuunnitelma

	ammatinvalintaan ja toisen asteen opintojen suunnitteluun.		
Muita koulukohtaisia erityishuomioita			
OHJAUS ON YHDENVERTAISTA, TASA-ARVOISTA JA EETTISESTI KESTÄVÄÄ			
TEEMA	MITÄ SE ON? MITEN NÄKYÄ OPPILAALLE JA HUOLTAJALLE?	TOTEUTTAJAT	TOTEUTUSTAPA JA AIKATAULU
Tasa-arvo ohjauksessa · Oppilaanohjausta kehitetään suunnitelmallisesti tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. · Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää oppilaan luottamusta omiin tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä. · Oppilasta tuetaan tiedostamaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitys valinnoissaan.	Opetuksessa ja kaikessa kanssakäymisessä kiinnitetään erityishuomiota tasa-arvon edistämiseen.	koko koulu	
	Ohjauksessa käsitellään monipuolisesti, ennakkoluulottomasti ja tasa-arvoisesti vaihtoehtoja oppilaan omien suunnitelmien ja valintojen tueksi.	oppilaanohjaaja aineenopettaja laaja-alainen erityisopettaja	
	Oppilaanohjauksessa esitellään tasapuolisesti eri koulutusvaihtoehtoja.	oppilaanohjaaja aineenopettaja	
	Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää oppilaan itsetuntemusta ja luottamusta tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä.	koko koulu	
Muita koulukohtaisia erityishuomioita			
OHJAUS TUKEE LAAJENNETTUA OPPIVELVOLLISUUTTA JA SIIRTYMÄVAIHEIDEN YHTEISTYÖTÄ			

Kirkkonummen yläkoulujen ohjaussuunnitelma vuosille 2023–2024

Koulun nimi ohjaussuunnitelma

TEEMA	MITÄ SE ON? MITEN NÄKYVÄ OPPILAALLE JA HUOLTAJALLE?	TOTEUTTAJAT	TOTEUTUSTAPA JA AIKATAULU
Ohjaus siirtymävaiheissa · Siirtymävaiheen ohjaus ja yhteistyö siirtymävaiheissa on suunniteltua ja toimivaa.	6.-luokan oppilaiden ja huoltajien yläkouluun tutustuminen ja vanhempainillat. Tiedonsiirto nivelvaiheissa. Uusien yläkoululaisten ohjaaminen ja ryhmäyttäminen.	oppilaanohjaaja luokanopettaja luokanohjaaja rehtori tukioppilaita ohjaava opettaja tukioppilaat	
· Oppilaalle järjestetään mahdollisuuksia tutustua opiskeluun toisen asteen oppilaitoksissa.			
Yhteishaku ja jatko-ohjaus · Ohjauksella varmistetaan oppilaan taidot hankkia tietoa jatko-opinnoista sekä toimia sähköisissä hakujärjestelmissä. · Jatko-ohjauksella varmistetaan oppilaan siirtyminen perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.	Jatko-opintoihin ohjaaminen ja haun seuranta, joka jatkuu elokuun loppupuolelle asti.	oppilaanohjaaja huoltaja	
Muita koulukohtaisia erityishuomioita			
OHJAUS TUKEE URASUUNNITTELUTAITOJA			
TEEMA	MITÄ SE ON? MITEN NÄKYVÄ OPPILAALLE JA HUOLTAJALLE?	TOTEUTTAJAT	TOTEUTUSTAPA JA AIKATAULU

Kirkkonummen yläkoulujen ohjaussuunnitelma vuosille 2023–2024

Koulun nimi ohjaussuunnitelma

Perusopetuksen jälkeisiin koulutuksiin siirtyminen ja eri koulutusmahdollisuuksiin tutustuminen · Ohjaus tukee opintojen suorittamista sekä oppilaan siirtymistä perusopetuksen jälkeisiin koulutuksiin. · Ohjaus tukee oppilaan aktiivista ja kriittistä tiedonhankintaa.	Oppilaille järjestetään tilaisuuksia tutustua perusopetuksen jälkeisiin koulutuksiin mm. oppilaitosten omissa tutustumistilaisuuksissa, oppilaanohjauksen tunneilla ja koulutusmessuilla.	rehtori oppilaanohjaaja aineenopettaja laaja-alainen erityisopettaja luokanohjaaja	
	Oppilaita ohjataan hakemaan tietoa eri lähteistä ja palveluista.	aineenopettaja oppilaanohjaaja	
Muita koulukohtaisia erityishuomioita			
OHJAUS EDISTÄÄ VAIKUTTAVAA TYÖELÄMÄYHTEISTYÖTÄ			
TEEMA	MITÄ SE ON? MITEN NÄKYVÄ OPPILAALLE JA HUOLTAJALLE?	TOTEUTTAJAT	TOTEUTUSTAPA JA AIKATAULU
Työelämäyhteistyö, työelämä tietous ja työelämään tutustuminen · Ohjaus tukee oppilaan työnhakuvalmiuksien ja työelämä taitojen kehittymistä. · Yrittäjyyteen tutustuminen on tärkeä osa työelämän ymmärrystä.	TET-jaksolla oppilas pääsee tutustumaan työelämään. TET-jaksoa käsitellään eri oppiaineissa.	rehtori oppilaanohjaaja aineenopettaja	
	Oppilaanohjaaja käy aktiivisesti työelämäyhteistyöhön liittyvissä koulutuksissa ja tuo siellä saamaansa tietoa koululle.	oppilaanohjaaja	
	Yritteliäisyyteen kannustaminen ja yrittäjyyteen tutustuminen.	rehtori oppilaanohjaaja luokanohjaaja aineenopettaja	
	Mahdollisuuksien mukaan toteutetaan OpeTET-päiviä.	rehtori aineenopettaja oppilaanohjaaja	
Muita koulukohtaisia erityishuomioita			
OHJAUS ON SAAVUTETTAVAA JA MONIKANAVAISTA			

Kirkkonummen yläkoulujen ohjaussuunnitelma vuosille 2023–2024

Koulun nimi ohjaussuunnitelma

TEEMA	MITÄ SE ON? MITEN NÄKYVÄ OPPILAALLE JA HUOLTAJALLE?	TOTEUTTAJAT	TOTEUTUSTAPA JA AIKATAULU
Ohjauksesta tiedottaminen · Oppilas ja hänen huoltajansa saavat tietoa ohjauksesta perusopetuksessa. · Ohjauksesta tiedotetaan erilaisin menetelmin. · Tiedottaminen on aktiivista ja suunniteltua.	Oppilas tietää, keiltä kaikilta hän saa ohjausta sekä mistä ja miten ohjaajan tavoittaa.	koko koulu	
	Ohjausta voidaan toteuttaa lähi-, etä- ja digiohjauksena.	koko koulu	
	Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan ohjaukseen liittyvistä asioista · oppimiskeskustelut · vanhempainillat · nettisivut · Wilma -viestit ja -tiedotteet	rehtori luokanohjaaja oppilaanohjaaja	
Muita koulukohtaisia erityishuomioita			

